

Chabad Of Norwood helps you

Ask the Ma Nishtana in ...

”מה נשתנה”

טאטע איך וועל בא דיר פֿרעגן פיר קשיות:

מה נשתנה הלילה הזה מכל הלילות?

וואס איז אנדערש די נאכט פון פֿסח פון אלע נעכט פון א גאנץ יאר?

די ערשטע קשיא איז: שְׁבֹכַל הַלַּיְלוֹת אין אָנוּ מִטְּבִילִין אָפִילוּ פֶּעַם אַחַת. הַלַּיְלָה הַזֶּה שְׁתֵּי פְעָמִים: אֶלֶּע נֶעֱכַט פֿון אַ גֵּאנֶץ יֵאר טוֹנְקֶען מִיר נִיט אַיִן אָפִילוּ אַיִן מֵאל, אָבֶער די נֵאכֶט פֿון פֿסח טוֹנְקֶען מִיר אַיִן צָנוּי מֵאל, אַיִן מֵאל כִּרְפָס אין זאַלץ-וואַסער, דַעם צָנוּיִטן מֵאל, מְרוֹר אין חֶרֶסֶת.

די צווייטע קשיא איז: שְׁבֹכַל הַלַּיְלוֹת אָנוּ אוֹכְלִין חֶמֶץ אוּ מִצָּה. הַלַּיְלָה הַזֶּה כּוֹלוּ מִצָּה: אֶלֶּע נֶעֱכַט פֿון אַ גֵּאנֶץ יֵאר עֶסן מִיר חֶמֶץ אָדֶער מִצָּה, אָבֶער די נֵאכֶט פֿון פֿסח עֶסן מִיר נֵאר מִצָּה.

די דריטע קשיא איז: שְׁבֹכַל הַלַּיְלוֹת אָנוּ אוֹכְלִין שְׂאֵר יִרְקוֹת, הַלַּיְלָה הַזֶּה מְרוֹר: אֶלֶּע נֶעֱכַט פֿון אַ גֵּאנֶץ יֵאר עֶסן מִיר אַנְדֶערע גְרִינְסֶן, אָבֶער די נֵאכֶט פֿון פֿסח עֶסן מִיר בֵּיטֶערע גְרִינְסֶן.

די פֿערטע קשיא איז: שְׁבֹכַל הַלַּיְלוֹת אָנוּ אוֹכְלִין בֵּין יוֹשְׁבֵין וּבֵין מְסֻבִּין, הַלַּיְלָה הַזֶּה פֿלָנוּ מְסֻבִּין: אֶלֶּע נֶעֱכַט פֿון אַ גֵּאנֶץ יֵאר עֶסן מִיר סִי זִיעֶנְדִיקֶערֶהֵיט און סִי אַנְגֶעלֶענְטֶערֶהֵיט, אָבֶער די נֵאכֶט פֿון פֿסח עֶסן מִיר אֶלֶּע אַנְגֶעלֶענְטֶערֶהֵיט.

טאטע איך האב בא דיר געפֿרעגט פיר קשיות. יעצט גיב מיר אַ תירוץ.

English

What makes this night different from all [other] nights?

- 1) On all nights we need not dip even once, on this night we do so twice!
- 2) On all nights we eat chametz or matzah, and on this night only matzah.
- 3) On all nights we eat any kind of vegetables, and on this night maror!
- 4) On all nights we eat sitting upright or reclining, and on this night we all recline!

Hebrew

Mah nishtanah halyla hazeh mikol halaylot

- 1) She'bechol halaylot ain anu matbilin afilu pa'am echat, halyla hazeh shtei pe'amim?
- 2) She'bechol halaylot anu ochlim chametz o matza, halyla hazeh kulo maztah?
- 3) She'bechol halaylot anu ochlim she'ar yerakot, halyla hazeh maror?
- 4) She'bechol halaylot anu ochlim bain yoshvin bain mesubin, halyla hazeh kulanu me subin?

Yiddish

Tateh ich vil bei dir fregen di fir kashes:

Vos iz Anderesh fun der Nacht fun Pesach fun ale necht fun a gants yor?

- 1) Di ershte kashe iz: Ale necht fun a gants yor tunken mir nisht ayn afileh eyn mol, ober di nacht fun pey sach, tunken mir ayn tsvey mol — ayn mol karpas in zaltz vasser, di tsveyte mol maror in charoses.
- 2) Di tsveyte kashe iz: Ale necht fun a gants yor esn mir chomets ader matseh, ober di nakht fun peysakh, esn mir nor matseh.
- 3) Di drite kashe iz: Ale necht fun a gants yor esn mir alerlay grintsen, ober di nacht fun peysach, esn mir nor bitere grintsen.
- 4) Di ferte kashe iz: Ale necht fun a gants yor esn mir say zitsndikerheit un say onge leynterheit, ober di nakht fun peysach, esn mir nor ongeleynterheit.

Tateh ich hob bei dir gefrekdt di fir kashes yetzt gib mir a teretz.

Afrikaans

Hoe verskil dié nag van alle ander nagte?

- 1) Op alle nagte ons makeer nie dryf selfs gelyk eenmaal, op hierdie nag ons doen so twee keer
- 2) Op alle nagte ons eet chametz of matzah, en op hierdie nag alleen matzah
- 3) Op alle nagte ons eet enige soort van groente, en op hierdie nag maror
- 4) Op alle nagte ons eet sittend regop of lê terug, en op hierdie nag ons almal lê

French

Pourquoi cette nuit se différencie-t-elle de toutes les autres nuits?

- 1) Toutes les nuits, nous ne sommes pas tenus de tremper même une seule fois, cette nuit nous le faisons deux fois!
- 2) Toutes les nuits, nous mangeons du 'Hametz ou de la Matzah, cette nuit, seulement de la Matzah!
- 3) Toutes les nuits, nous mangeons n'importe quel sorte de légumes, cette nuit, du Maror!
- 4) Toutes les nuits, nous mangeons assis ou accoudés, cette nuit, nous sommes tous accoudés!

Spanish

¿Qué hace diferente a esta noche de todas las [demás] noches?

- 1) En todas las noches no precisamos sumergir ni siquiera una vez, ¡y en esta noche lo hacemos dos veces!
- 2) En todas las noches comemos jametz o matzá, ¡en esta noche solamente matzá! ...
- 3) En todas las noches comemos cualquier clase de verdura, ¡esta noche maror! ...
- 4) En todas las noches comemos sentados erguidos o reclinados, ¡esta noche todos nos reclinamos!

Italian

Perché è diversa questa sera da tutte le altre?

- 1) Perché tutte le sere non intingiamo neppure una volta questa sera lo facciamo due volte?
- 2) Perché tutte le sere noi mangiamo chamètz e matzà questa sera soltanto matzà?
- 3) Perché tutte le sere noi mangiamo qualsiasi verdura questa sera maròr?
- 4) Perché tutte le sere noi mangiamo e beviamo sia seduti e sia adagiati, ma questa sera siamo tutti adagiati?

German

Was unterscheidet diese Nacht von allen anderen Nächten?

- 1) In allen anderen Nächten brauchen wir nicht ein einziges Mal einzutunken, in dieser Nacht zweimal.
- 2) In allen anderen Nächten können wir Gesäuertes und Ungesäuertes essen, in dieser Nacht nur Ungesäuertes.
- 3) In allen anderen Nächten können wir verschiedene Kräuter essen, in dieser Nacht nur bittere Kräuter.
- 4) In allen anderen Nächten können wir freisitzend oder angelehnt essen, in dieser Nacht sitzen wir alle angelehnt.

Portuguese

O que torna esta noite diferente de todas as [outras] noites ?

- 1) Em todas as noites não precisamos imergir nada nenhuma vez, nesta noite fazemos isto duas vezes !
- 2) Em todas as noites comemos chametz ou matzah, e nesta noite comemos apenas matzah.
- 3) Em todas as noites comemos qualquer tipo de vegetais e nesta noite comemos maror !
- 4) Em todas as noites comemos sentados em posição ereta ou reclinada e nesta noite to dos nós nos reclinamos !

Ladino

Quanto fue demud'ad'a la noce la esta, mas ke tod'as las nocés?

- 1) Ke en tod'as las nocés, non nos entinientes afilu ves una, i la noce la esta doz vezes.
- 2) Ke en tod'as las nocés, nos komientes levdo o sesenia, i la noce la esta tod'o el se senia.
- 3) Ke en tod'as las nocés, nos komientes resto de ved'ruras, i la noce la esta licuga.
- 4) Ke en tod'as las nocés, nos komientes i bevientes tanto asentad'os i tanto areskovdad'os, i la noce la esta tod'os nos areskovdad'os.

Dutch

Wat is het verschil tussen deze avond en alle andere avonden?

- 1) Op alle andere avonden mogen wij zowel gezuurd als ongezuurd brood eten, op deze avond eten we alleen maar ongezuurd brood.
- 2) Want op alle andere avonden mogen wij allerlei soorten groenten eten, op deze avond alleen bitterkruid.
- 3) Want op alle andere avonden dopen we ons eten zelfs niet een keer in, op deze avond doen we het zelfs twee maal.
- 4) Want op alle andere avonden eten we terwijl we zitten of leunen, op deze avond leunen we de hele tijd.

Catalan

El que fa aquesta nit diferent de totes les [altres] nits?

- 1) En totes les nits no tenim bany ni una sola vegada, en aquesta nit ho fem dues vegades!
- 2) En totes les nits que mengem o chametz Matzah, i en aquesta nit només Matzah.
- 3) En totes les nits mengem tot tipus de verdures, i en aquesta nit maror!
- 4) En totes les nits es menja assegut o recolzat, i en aquesta nit tots reclinables!

Croatian

Ono što čini ovu noć drugačija od svih [drugih] noći?

- 1) Na svim noćima mi ne treba potopiti čak jednom, na ovu noć mi to dvaput!
- 2) Na sva noćenja jedemo chametz ili matzah, a na ove noći samo matzah.
- 3) Na sve noći smo jesti bilo koje vrste povrća, a na ove noći maror!
- 4) Na sve noći jedemo ili zavaljen sjedi uspravno, a na ove noći svi smo poduprijeti!

Czech

Čím se liší tato noc od všech [ostatní] nocí?

- 1) Na všech nocí jsme nemusí omočí ještě jednou, na tuto noc jsme to dvakrát!
- 2) Na všech noci jíme chametz nebo matzah, a na tuto noc jen matzah.
- 3) Na všech nocí jíme jakýkoli druh zeleniny, a na tuto noc maror!
- 4) Na všech nocí jíme posezení ve vzpřímené poloze nebo reclining, a tuto noc jsme všichni lehnout!

Danish

Hvad gør denne nat anderledes end alle [andre] nætter?

- 1) På alle nætter vi behøver ikke dukkert endnu en gang, om denne nat gør vi det to gange!
- 2) På alle nætter vi spiser chametz eller matzah, og på denne aften kun matzah.
- 3) På alle nætter vi spiser alle slags grøntsager, og på denne aften maror!
- 4) På alle nætter vi spiser sidder oprejst eller reclining, og på denne aften vi alle ligge!

Estonian

Mis teeb selle öö erineb kõik [Muu] ööd?

- 1) kõik ööd me ei pea dip isegi üks kord, on see öö me seda kaks korda!
- 2) kõik ööd me sööme chametz või matzah, ja selle õhtu ainult matzah.
- 3) kõik ööd me sööme igasugused köögi-ja puuviljadest, ja sel ööl maror!
- 4) kõik ööd me sööme istungi püstises või lebamis ning see öö me kõik nõjatuda!

Finnish

Mikä tekee tästä yö erottuu kaikki [muut] yötä?

- 1) Kaikkien yötä meidän ei tarvitse dip vielä kerran, ja tämän yö teemme niin kahdesti!
- 2) kaikkien yötä syömme chametz tai matzah, ja tässä yö vain matzah.
- 3) kaikkien yötä syömme kaikenlaista vihannekset, ja tämä yö maror!
- 4) kaikkien yötä syömme istuu suorassa tai Siellä he saavat levätä, ja tässä yö me kaikki loikoa!

Hungarian

Mi teszi ezt az éjszakát különbözik minden [más] éjszaka?

- 1) Minden éjszaka nem kell még egyszer bemerülő, e este kétszer is!
- 2) Minden éjszaka eszünk chametz vagy matzah, és ez az éjszaka csak matzah.
- 3) Minden éjszaka eszünk bármilyen zöldség-, és ezen az éjszakán maror!
- 4) Minden éjszaka eszünk ülő vagy álló helyzetben fekvő, és ebben fekszik minden este!

Norwegian

Hva gjør denne natten annerledes enn alle [andre] netter?

- 1) På alle netter vi trenger ikke dukkert enda en gang, på denne kvelden vi gjøre det to ganger!
- 2) På alle netter vi spiser chametz eller matzah, og på denne kvelden bare matzah.
- 3) På alle netter vi spiser alle slags grønnsaker, og på denne kvelden maror!
- 4) På alle netter vi spiser sitte oppreist eller reclining, og på denne kvelden vi alle hvile!

Polish

Co sprawia, że ta noc różni się od wszystkich [innych] nocy?

- 1) Na wszystkie nocy musimy nawet nie włożyć raz, w tej nocy to dwukrotnie!
- 2) Na wszystkie nocyjemy chametz lub matzah, i na tej nocy tylko matzah.
- 3) Na wszystkie nocyjemy wszelkiego rodzaju warzywa, i na tej nocy maror!
- 4) Na wszystkie nocyjemy posiedzenia pionowej lub gęda oni, i na tej nocy wszyscy kimś!

Romanian

Ce face ca această noapte diferite de la toate [celelalte] nopți?

- 1) La toate nopți nu avem nevoie de înmuia chiar și o dată, în această noapte vom face acest lucru de două ori!
- 2) La toate nopți am mânca chametz sau matzah, și pe această noapte doar matzah.
- 3) La toate nopți am mânca orice fel de legume, și pe această noapte maror!
- 4) La toate nopți am mânca ședinței în poziție verticală sau reclining, și pe această noapte toți se întinde!

Tagalog

Ano ang iba't-ibang mga gabi na ito mula sa lahat ng [iba] gabi?

- 1) Sa lahat ng gabi kailangan namin ng hindi sawsaw kahit isang beses, sa gabi namin gawin ito ng dalawang beses!
- 2) Sa lahat ng gabi namin kumain ng chametz o matzah, at sa gabi lamang matzah.
- 3) Sa lahat ng gabi namin kumain ng anumang uri ng gulay, at sa gabi ito maror!
- 4) Sa lahat ng gabi namin kumain ng upo nang tuwid o reclining, at sa gabi namin na ito ang lahat ng isandal!

Vietnamese

Điều gì làm ban đêm này khác với tất cả các [khác] đêm?

- 1) Trên tất cả các đêm, chúng tôi không cần phải dip, ngay cả một lần, vào ban đêm này, chúng tôi làm như vậy hai lần!
- 2) Trên tất cả các đêm, chúng tôi ăn chametz hoặc matzah, và vào ban đêm này chỉ matzah.
- 3) Trên tất cả các đêm, chúng tôi ăn bất kỳ loại rau quả, và ban đêm này maror!
- 4) Trên tất cả các đêm, chúng tôi ăn không ngồi thẳng đứng hay leaning, và vào đêm nay tất cả chúng ta đều nạc!

Swedish

Vad gör denna natt annorlunda än alla [andra] nätter?

- 1) På alla nätter vi inte behöver dopp ännu en gång, denna natt vi göra det två gånger!
- 2) På alla nätter vi äter chametz eller matzah, och på denna natt endast matzah.
- 3) På alla nätter vi äter någon form av grönsaker, och på denna natt maror!
- 4) På alla nätter vi äter sitter upprätt eller tillbakalutande, och på denna natt vi alla sitta!

Turkish

Bu gece tüm [diğer] gece farklı kılan nedir?

- 1) hatta bir kez, bu kadar iki kez bu gece bandırmak değildir bütün geceler'nin Açık!
- 2) biz chametz veya hamursuz ekmek yemek bütün geceler'nin Açık ve bu gece sadece hamursuz ekmek.
- 3) biz sebze her türlü yemek bütün geceler'nin Açık ve bu gece maror üzerinde!
- 4) biz dik veya reclining bakimi yemek bütün geceler'nin Açık ve bu gece hepimiz yatmak!

Korean

Oneul pameun piongso pamdeul kwa pikiohalte otoke tareumnika?

- 1) Piongso pameneun han bonto chikoso mokzi aneunde, oneul pameneun we tubonina chi koso mokseumnika?
- 2) Piongso pameneun chametzto mokko, matzahto mokneunde, oneul pameneun we mat zahman mokseumnika?
- 3) Piongso pameneun yoro yachereur mokneunde, oneul pameneun we maror mokseum nika?
- 4) Piongso pameneun hori pioso ankito hago, kideso ankito haneunde, oneul pameneun we uri modu ta kideso anjaya hamnika?

Russian

папа дорогой, у меня ест четыре вопроса

Paпа dorogoy, u menya yest chetiri voprosa.

Чем отличается эта ночь от других ночей?

Chyom otlichaetsya eta notch ot droogeech nochee?

1. Почему во все ночи мы не обмакиваем еду, а в эту ночь обмакиваем дважды (карпас в соленую воду и марор в харосет)?

Pochemu vo vsye notchi mee nye obmakivayem yedu, a v etu notch obmakivayem dvazhdee (karpas v solenooyoo vodoo ee maror v charoset)?

2. Почему во все ночи мы можем есть и хамец, и мацу, а в эту ночь только мацу?

Pochemu vo vsye notchi mee mozhem yest' ee chametz, ee matzoo, a v etoo notch tol'ko matzoo?

3. Почему во все ночи мы едим разную зелень, а в эту ночь – горькую зелень?

Pochemu vo vsye notchi my yedim raznooyoo zyelen', a v etoo notch – gor'kuyoo zye len'?

4. Почему во все другие ночи мы можем есть и сидя прямо, и облокотившись, а в эту ночь все мы (едим и пьем) облокотившись?

Pochemu vo vsye drugiye notchi mee mozhem yest' ee sidya pryamo, ee oblokotivshis', a v etu notch' vsye mee yedim oblokotivshis'?

Echod Mi Yodea in Russian

(Chorus)

Ech tee zimlyak

Zachyem tee durak

Ya tebye raskazivayoo

Ya tebye ras'shitivayoo ...

1. Adin, adin unas bo-ch

Shto na nyebe, shto na zyemle

adin unas bo-ch,

Sloozhba nasha, nasha druzhya,

Nasha ivrayskaya x 2

(Go back to ech tee zimlyak)

1. adin unas bo-ch

2. dva nashe tablushky...

3. tree nashe batushky...

4. cheteery nashe matushky...

5. pyat nashe knisheki...

6. shest nashe tome...

7. syem d'nay nideli....

8. vosem dney abrizanya ...

9. dievit miesetz na bireminye...

10. diesit nasha zapavit...

11. adinatzit zvizdi sunsa...

12. dvinatzit nasha pakaleny...

13. trinatzit liet midos horachamim...

14. chitirnatzit knizhik rambam...